

Če je bil uničen starološki Gaužnik, naj se Staroločanom vrne vsaj njihov trg

V središču Stare Loke (med kapelico, Primčevo in Bergantovo hišo) so v pripravah na ureditev kanalizacije odkrili velik srednjeveški vodnjak. Gre za pomemben arheološki spomenik nekdanje bivalne in tehnične dediščine ruralne Loke. Ko se je promet iz Loke proti Selški dolini namesto severno skozi »gaso« usmeril zahodno, med Starološkim (Strahlovim) gradom in župnijsko cerkvijo sv. Jurija, so verjetno odstranili vodnjakov oklep nad nivojem ceste in odprtino vodnjaka prekrili. Funkcijo javnega vodnjaka je prevzel drugi vodnjak, ki je sedaj ohranjen v obcestnem zidu Bergantove hiše (nasproti frizerskega salona).

Pohvalno je, da so bili poklicani arheologi, da pridobijo čim več podatkov in morebitnih najdb, kar bi povečalo vedenje o tem objektu. Slišali pa smo tudi, da se namerava vodnjak minirati in na njegovem mestu narediti jašek za meteorno vodo.

Menim, da to ni sprejemljivo, saj bi se s tem naredila nepopravljiva škoda te pomembne najdbe. V današnjem času je to nestrokovno, neodgovorno, pravzaprav barbarsko dejanje.

Stara Loka je bila v zadnjih sto letih ambientalno in kulturno zgodovinsko močno prizadeta. Pred štirimi desetletji je glavni prometni tok iz Škofje Loke proti Selški dolini mimo Tuška preko Podna sicer zaobšel Staro Loko in jo razbremenil vedno gostejšega in težjega prometa. Kljub temu je Stara Loka stagnirala in korak za korakom izgubljala svojo identiteto. Sedaj je čas, da se to zaustavi in nekaj naredi zanjo. Da se ji vsaj nekaj vrne. Pravzaprav za vso Škofjo Loko, saj je prav Stara Loka, Lo(n)ka njen začetek, zgodovinski popek. To zasluži tako zaradi svojega pedigreja, še bolj pa to zaslužijo njeni prebivalci. Čas je, da se jim vrne zgodovinski starološki center. Ne pozabimo, da so Staroločani, pa pravzaprav mi vsi, izgubili enkratno Veštrsko polje. Namesto tega smo zgradili naselje Podlubnik. Čez to naselje ne bom govoril, bi bilo nespodobno. Tu namreč bivam.

Vodnjak na starološkem trgu kot simbol nekdanje loške Agore, se naj primerno prezentira in okolica uredi, s plitvo fontano nad, oziroma okoli odprtine nekdanjega vodnjaka, da bo tu zopet kraj srečevanja Prifarcev. Ne z avtomobili, temveč peš, z otroškimi vozički, tudi s kolesi. Da se bodo tam lahko ustavili, pokramljali in se v miru pogovorili. Tako bo Stari Loki vrnjen vsaj del njene istovetnosti. »Mestenci« bodo z veseljem prihajali na Faro, Ločani pa bodo s ponosom kazali tujcem začetek svojega imenitnega mesta.

V Stari Loki je pred nedavnim odprl vrata majhen hotel, ki privablja tuje goste. Prav bi bilo, da bi tudi ti videli, da uporabljamo njihova sredstva (evropske subvencije za ureditev komunalnih zadev) ne le za podzemne kanale in cevovode, temveč da jih znamo s pridom uporabiti tudi za sodobno, pešcu in kolesarju prijazno ureditev poti, trgov, zelenih površin, parkov. Starološki grajski (angleški) park smo že skoraj do konca degradirali z delavnicami in s CSS, pred kratkim pa še s komunalnim koridorjem, ko bi ga lahko speljali ob Starološkem potoku. Zgledujmo se po Freisingu, Innichenu, ne pa po Balkanu!

Pripis:

Desetletja se trudimo, da bi Lontrg rešili tranzita v Poljansko dolino. Zadnji dve desetletji pa smo v Staro Loko čisto počasi vpeljali tranzit iz Kranja, preko Gorajt v Selško dolino in v Podlubnik. To je nasilje nad Staroločani. Središče, starološki trg naj bo brez motornega prometa. Prebivalci okoli trga imajo prost dostop in dovoz. To se že skoraj dva meseca odvija brez težav. Preko njega je možen interventni prevoz. Tla naj se tlakujejo s kamnitnimi kockami, ki so sedaj prelite z asfaltom. Kocke, ki so bile odpeljane pri dosedanjih delih, naj se vrnejo!

Dragi župan mag. Miha Ješe, draga Tatjana Bernik, prosim vaju za pomoč in posredujta moje pismo pristojnim strokovnim službam.

Alojzij Pavel Florjančič,
častni član Muzejskega društva Škofja Loka

Škofja Loka, 18. julija 2013